

Сања Савић Милосављевић

СВЈЕТИОНИК

Кажу да је први писац настао тако што су једног човјека сви запоставили, а да то нико није примијетио. И то – не само да су га напустили на неко вријеме или намјерно. Они су га заборавили као што заборављамо на збринуте и срећне.

Стварност је, међутим, била потпуно другачија. Она стварност у праписцу.

Осјећао је да се људима завукао у мртав угао преграде за ситниш у новчанику, промилио кроз прсте као честица праши-не док јуримо неку крупну гуску, заостао на столу као окорак хљеба послије ручка у ексклузивном ресторану, нестао у углу расклиманог ормана као распарена чарапа, па још и подерана.

Упорно је чекао позив који ће да исправи неправду у администрацији, штампарску грешку због које није био на списку моћника. Чекао је оквир који ће његову небитност да стави на пиједестал, вртуцкао се и молио, надао расипајући посљедње атоме снаге на прљавштину која га је гутала, на окрајке који су му били судбоносни. У својим сновима, замишљао је како свима опрашта, како разумије оне који су му учинили неправду и радује се што су га, макар и на крају, прихватили у своје друштво.

Ипак, и даље га се нико није сјећао и коначно је писац био окружен морем заборављава против кога је борба била савим бесмислена.

Проф. др Предраг Петровић, председник жирија за Награду „Београдски победник”
фото: Живорад Кузмановић

И тако је праписац почињао да цртка, објашњава, измишља сопствени језик. Радио је то као што се борио за опстанак, то му је било све. Те његове ријечи нису биле каква измишљотина, дапаче. Оне су биле оштри ножеви којима се пробијао кроз тијесто густе и напорне свакодневице. То му је био и терет и спас.

Размрсујући све нагомилане чворове, на самом дну дна казана, праписац није проналазио славу, успех, нити разумијевање. Међутим, када би га увече, уморног, ухватио сан, сићушна свјетлост, не већа од оне са свичевих леђа, али ни мања од зрнца соли, затреперила би му негдје испод браде, ка грудима. У таквим часовима, знао је да његово мјесто није било погрешно, а ни његово лутање и самоћа бесмислени.

Тишина потребна писцу је она тишина којом мајка бди над новорођенчетом, бринући се да га не пробуди. Писац бди над својом темом пазећи да се о кога не огријеш, понајвише о истину, а читалац над књигом. Чини се да Бог ни једнима ни другима није намијенио да мијењају свијет. Па ипак, желим да вјерујем да писање може да допринесе да га боље разумијемо.

Понекад су зрнца свјетлости, соли, сакривена у најудаљеније предјеле забачених села, на слободна сједишта закашњелих трамваја, умотана су у самоће, облијепљена тракама о неизбјежној смрти оних који се запуте тим стазама. Па ипак, надам се да никада неће нестати оних који за њима трагају.

Хвала члановима жирија – госпођи Весни Тријић, госпођи Слађани Илић, госпођи Наташи Анђелковић, господину Петру Пијановићу и предсједнику жирија господину Предрагу Петровићу. Од сазнања да су гласали за мој роман као најбољи, почаствованија сам чињеницом да је одлука била једногласна. Хвала им за храброст да се не плаше слоге у ово вријеме индивидуализма. Моја једина дјечија жеља била је мир. Хвала им што сам за тренутак помислила да се остварила.

Хвала Библиотеци града Београда, домаћину овог скупа и награде, али и миријевском огранку „Мома Димић”, мојој другој кући.

Хвала породици, оној из које сам потекла, што ми није стављала превише соли на реп кад сам хтјела да идем својим путем. Хвала породици која ме је прихватила – Младену, који ме је загрлио у свим мојим кривинама и Лазару, у чијим очима се све искупљује.

И на крају, хвала свима који су на било који начин учествовали у стварању ове књиге, а посебно онима чије су приче дио ткања овога романа. Нека их Бог чува гдје год да су се сакрили и обасја их свјетлошћу много снажнијом од ове.

Сања Савић Милосављевић, добитница Награде „Београдски победник” за 2024. годину, фото: Живорад Кузмановић